

OHJE LÄHETTÄVÄLLE YKSIKÖLLE RADIOLOGIA

Pyelostomiatoimenpiteet päivystysaikana

Pyelostomiatoimenpiteet (pyelostomioiden laitot ja vaihdot) aiheuttavat huomattavaa kuormitusta radiologian päivystykseen. Toimenpiteet ovat vaativia ja aikaavieviä sekä sitovat runsaasti resursseja. Osa nykyisin päivystysaikana tehtävistä toimenpiteistä ei ole lääketieteellisin kriteerein päivystyskiireellisiä ja nämä toimenpiteet olisikin syytä tehdä virka-aikana.

Pyonefroosi on pyelostomian laitton ehdoton päivystysindikaatio ympäri vuorokauden. Myös hydronefroosi ei-septisen virtsatieinfektion yhteydessä on indikaatio pyelostomialle, mutta hyvin lievissä infektiolöydöksissä harkintaa voidaan käyttää - voisiko toimenpiteen siirtää aamuun?

Muita selviä päivystysindikaatioita ovat muilla keinoin hallitsematon kipu, lääkehoitoon reagoimaton hyperkalemia sekä potilaan ainoan munuaisen tai munuaissiirännäisen hydronefroosi. Hydronefroosin puuttuminen ei kuitenkaan aina poissulje kliinisiin parametreihin perustuvaa päivystyksellisen pyelostomian laitton tarvetta. Urologille (tai urologia konsultoiden) varataan mahdollisuus pyytää päivystysaikainen pyelostomiatoimenpide potilaalle, joka ei edellä mainittuja kriteereitä täytä.

Irronneen pyelostooman takaisin laittamisen yrittäminen mahdollisimman nopeasti irtoamisen jälkeen on hyödyllistä, mikäli pyelostomiakatetri on ollut samassa kanavassa ainakin useampia kuuksia, jotta reitti on ehtinyt fibrotisoitua. Tuorempien, alle 2 kk:n sisään laitettujen pyelostoomakatetrien irtoaminen ei useimmiten vaadi päivystysaikaista toimenpidettä. Päinvastoin - jos vanhan reitin kanavoimiselle ei ole edellytyksiä (tuoreehko, hyvin nopeasti umpeutuva pistoreitti), on hyödyllistä odottaa hydronefroosin kehittymistä ainakin päivä-pari, jotta toimenpide helpottuu ja pistokomplikaatoriskit pienenevät. Tyvestään vuotavan pyelostomiakatetrin vaihdon kiireellisyys ei myöskään ole päivystys. Infektion yhteydessä infektiolääkärin ehdottama toimivan pyelostomian vaihto voidaan tehdä virka-aikana.

Ennen potilaan lähettämistä Meilahteen ulkopuolisesta sairaalasta pitää pyelostomiatoimenpiteiden järjestelyistä sopia radiologin kanssa:

- virka-aikana urologikonkultti, puh 050 428 4156 ja
- päivystysaikana radiologian etupäivystäjä, puh 050 427 2023.

Yhteenveto:

Päivystyksellisiä pyelostomian laitton indikaatioita ovat

- ilmeinen hydronefroosista johtuva septinen infektio, johon on parenteraalinen mikrobilääkehoito jo menossa,
- hallitsematon kipu ja hydronefroosi,
- hallitsematon hyperkalemia ja hydronefroosi,
- muut urologin määrittelemät tilanteet.

Irronneen pyelostomialetkun takaisin laittamisen tarve ei yleensä ole päivystyksellinen, vaan toimenpiteen sopivasta ajankohdasta voi neuvotella radiologin kanssa.

Mikäli tarvitsette lisäohjeita, pyydämme ystävällisesti ottamaan yhteyttä röntgenhenkilökuntaan.

Tämä ohje on HUSin internetissä: www.hus-kuvantaminen.fi > Ammattilaiselle > HUS-Kuvantaminen ammattilaiselle > [Läpi-valaisutkimukset ja -toimenpiteet](#)

Voimaantulopäivä: 27.2.2018

Tunniste: 4039